

OPTIMISME.

Terwijl ik dit schrijf, glimlach ik onwillekeurig even. Misschien wel, omdat dit woord prettige gedachten te voorschijn roept. Maar toch voornamelijk, omdat zij, die dit gaan lezen, nu iets heel anders verwachten dan er komen gaat. Want ze denken natuurlijk, dat ik 't zal hebben over de levensopvatting, die men „Optimisme" noemt en over de tegenstelling daarvan, over „Pessimisme." En ik ben van plan, te gaan schrijven over twee boeken en over een schrijfster.

Ja, in dit laatste zit nu eigenlijk de moeilijkheid. Want de schrijfster leeft nog; ze is zelfs sinds kort medewerkster aan ons blad en... ik ontmoette haar nooit. De eenige keer, toen ik dacht kans te zullen hebben om haar te zien, beletten mijn plaats in de zaal en het droeve licht dit.

Er is dus kans, dat mevr. v. Hoogstraten—Schoch, wanneer ze deze regels gelezen heeft, zegt: Zoo ben ik in 't geheel niet. Maar dan houd ik daarentegen toch vol: „Zoo openbaart u zich als schrijfster. En daarmee hebben we toch bij de beoordeeling van uw boeken te maken."

Mevr. v. Hoogstraten—Schoch is een optimiste. Je mag nemen, welk boek van haar je maar wilt: 't komt altijd goed terecht. Daar heb je nu weer Roenata. Er liggen in haar levensloop toch zooveel mogelijkheden voor conflicten. Haar geboorte; haar opvoeding, die hiermee niet in overeenstemming was; 't karakter van haar vader, waar ze toch wel iets van geërfd kon hebben; de trots van haar grootvader; haar komen in kringen, waartoe ze krachtens haar geboorte wel behoorde, maar waarvoor ze toch eigenlijk niet voorbereid was. En toch hebben de conflicten, die nog wel in haar leven komen, met dit alles niets te maken. 't Is alleen de liefde, die haar een tijdlang lijden doet, doch dit komt ook weer terecht op 't laatst. En dan eindigt het boek met een verloving. 'k Zou haast, een beetje ondeugend, willen zeggen: zoolks alle verhalen, die mevr. v. Hoogstraten—Schoch schrijft. Want dit is ook een eigenaardigheid van deze vrouwelijke auteur: ze schijnt het volstrekt niet eens te zijn met hetgeen Carmen Sylva ergens schrijft: „De meeste romans eindigen, wanneer ze mekaar krijgen. Ik voor mij vind, dat het dan pas begint." Misschien is de reden, waarom mevrouw v. Hoogstraten boeken aldus eindigen, wel deze: dat ze hoofdzakelijk voor jonge meisjes schreef. Doch ik geloof toch ook, dat haar optimisme aan zulk een slot niet vreemd is.

„Als de liefde van een goed man je geschonken wordt, ontvang ze dan op je knieën," staat tweemaal in Roenata. En dus: wanneer die liefde in een vrouwenleven komt, dan is het ook goed. Dan ontvangt die vrouw het Hoogste, en kunnen schrijfster en lezers gerust zijn.

Het Hoogste?

Wanneer ik mevr. v. Hoogstraten—Schoch zelve hierop laat antwoorden, zult ge meteen zien, dat gij en ik 't mis hebben, wanneer we tot bovenstaande conclusie kwamen. En dan zult ge meteen de schrijfster vrijpleiten van 't vonnis dat zwaartillende menschen heel licht geneigd zijn uit te spreken over wie de zaken wat lichter opvat en wat vroolijker inziet: „Optimisme komt voort uit oppervlakkigheid."

Neen, 't optimisme van deze vrouw ontkiemde in gansch anderen grond. En om dit te bewijzen ga ik nu iets aanhalen uit een ander boek van haar, uit „Kijkjes door 's levens venster."

Allereerst dan, wat zij daar schrijft over de liefde; over de plaats, welke de liefde moet en mag innemen in het leven der vrouw.

„Zou het werkelijk het belangrijkste voor een mensch zijn of hij die liefde gekend heeft, de echte, ware, mooie, diepe liefde? Zou een mensch dan alleen tot zijn ware ontplooiing komen, en zou dat alleen den glans en de diepe

vreugde aan een leven geven? — Ik geloof er niets van, heelemaal, absoluut niets. 'k Ben het wel met Annie Salomons eens, dat het 't belangrijkste in 't leven van een mensch is, of zijn hart op een zeer bijzondere wijze is aangeraakt... Zeker... maar niet door de hand van een arm menschenkind, dat vaak zoo goed van wil is, om een ander het geluk te geven, maar telkens breekt, wat hij in zijn handen neemt: dat zoo bitter onmachtig is om de schoonheid en de waarde te blijven zien van datgene, dat hij eens had willen koopen voor al het goud der wereld.

Aangeraakt moet het hart zijn op een zeer bijzondere wijze door de teedere, doorboorde hand van den Heiland en Zaligmaker — dan eerst krijgt het leven inhoud — dan eerst komt alles in ons tot zijn recht."

Wat ik hier aanhaalde wijst meteen heen naar den bron, waaruit bij mevr. v. Hoogstraten—Schoch het optimisme opwelt.

In de voorrede van haar „Kijkjes" zegt ze: „Ik weet bij ondervinding, hoe gelukkig het hemelsch optimisme een mensch maken kan." En ze haalt het woord van haar gestorven grootmoeder aan: „Als u toch wist, hoe goed de Heer is."

„Hoe goed de Heer is."

Daaraan denkt mevr. van Hoogstraten, wanneer ze leed en smart ziet; wanneer ze getuige is van dwaasheid en zonde. „Als u toch wist, hoe goed de Heer is." Hij kan de smart wegnemen. Hij kan ze u helpen dragen. Bij Hem is vergeving voor uw zonde. Hij begrijpt uw zoeken en uw dwalen.

Optimisme oppervlakkigheid?

Maar heeft de Christen dan geen reden optimist te zijn?

Misschien, ja, misschien vat de schrijfster in haar verhalen 't leven niet diep genoeg op. Misschien loopt in haar boeken alles wel eens wat heel gemakkelijk. Hoewel daar dan toch tegenover staat, dat men ze nu ook zoo heel gerust aan jonge menschen, aan jonge meisjes in handen geven kan. En dat zij voor haar meisjesleven er wel een ideaal naar vormen kunnen.

Maar de „Kijkjes" schouwen wel dieper, en toch is de grondtoon daar hetzelfde optimisme. En om dit diepere en het toch onverwoestbare optimisme is dit boek mij nog het liefste van wat deze schrijfster ons gaf.

Er staat nergens in de voorrede, dat het speciaal voor vrouwen geschreven werd. 'k Denk ook niet dat de „Zeister Kerkbode," waarvoor de stukjes oorspronkelijk bestemd waren, alleen door vrouwen gelezen wordt. En toch zou ik dit werk willen noemen een stichtelijk boek van een vrouw voor vrouwen. Omdat er zooveel over vrouwenmoeite en vrouwenzorg en vrouwengeluk in voorkomt. En ook, omdat de afzonderlijke stukjes zoo kort, zoo gemakkelijk te lezen zijn, en telkens een gedachte geven, waarmee je onder de huiselijke bezigheden nog eens werkzaam kunt zijn.

En welk van al die artikeltjes ik dan 't mooiste vind? Och, dit is natuurlijk een heel persoonlijke opvatting. Maar mij trof bijzonder wat op blz. 44 en 45 staat over de voetsporen van den Heiland. Want daaraan hebben wij in onzen moeilijken tijd wel zeer veel behoefte: aan 't zien van de voetsporen van Jezus, opdat we zullen weten: „Hij gaat nog onder ons rond, goeddoende en genezende, en opdat wij bewaard zouden worden voor vertwijfeling."

Indien ge 't eenigszins doen kunt, koop dan „Kijkjes door 's levens venster." Doe het vooral, wanneer ge een vrouw zijt, en het druk hebt met uw huishouden, en niet veel tijd over houdt om u met andere dingen bezig te houden. Leen het niet van een ander, en leen het alleen maar aan een ander uit, wanneer ge denkt, dat ge die andere daarmee helpen kunt. En dan wensch ik u toe, dat ge ook uw deel moogt hebben aan 't heerlijk optimisme, waarvan de schrijfster 't geheim kent.

J. M. W.-W.

